

slovenska
filharmonija

Marec in april 2020

s Slovensko filharmonijo

Spoznavamo

Slovenski skladatelji na velikem platnu Saše Šantla

Saša Šantel, Slovenski skladatelji, 1936

Impozantno olje na platnu *Slovenski skladatelji* iz leta 1936 v Dvorani Slavka Osterca Slovenske filharmonije spada med največja dela slovenskega tabelnega slikarstva. Slikarju **Saši Šantlu** (1883–1945) je delo naročila ljubljanska Glasbena matica oziroma njena podružnica Filharmonična družba ob prenovi filharmonične stavbe po načrtih arhitekta Jožeta Platnerja. Izvrsten portretist Šantel je naslikal ‚koncil slovenske glasbe‘, saj je v likovno delo združil slovenske glasbene ustvarjalce od najstarejših obdobjih do sodobnosti in jih premišljeno razporedil v skupine po generacijah in slogovnih usmeritvah. Sijajno je premagal številne slikarske izzive in v enoten prostor harmonično in z vtisom družabnega srečanja združil med seboj sicer zelo raznolike glasbene osebnosti različnih dob. Njegova predpriprava na veliko figuralno kompozicijo velikosti 5 x 2,5 m so bili posamični portreti skladateljev (serijo skladateljskih portretov je že ustvaril v lesorezni tehniki in več kot 100 risbah). Na veliko platno je v sodelovanju z naročnikom uvrstil 37 oseb. V ozadju so skladatelji starejših obdobjih, v ospredju pa sodobniki. Pokazal je odlično poznavanje njihovih estetskih idealov, značajev, medsebojnih odnosov ter vpetost v slovensko glasbeno

Prijazno vabljeni na predavanje o Šantlovi sliki Slovenski skladatelji!
Več informacij za prijavo najdete na naši spletni in Facebook strani.

Saša Šantel, portretna risba L. M. Škerjanca,
vir: Marija Mihevc, Portreti skladateljev Saše Šantla, Didakta, d. o. o., Radovljica 2005

stvarnost. Tudi Šantel je bil namreč skladatelj. Sebe je naslikal s paletto v rokah, stoji desno zadaj med vrati.

Med portretiranimi glasbeniki je tudi **Lucijan Marija Škerjanc** (1900–1973), ki se mu Slovenska filharmonija v letošnji sezoni ob 120. obletnici rojstva poklanja v modrem orkestralnem ciklusu. Bil je eden najvplivnejših glasbenih osebnosti svojega časa. Slovensko glasbeno stvarnost je zaznamoval in usmerjal kot skladatelj, dirigent, pianist, glasbeni publicist, kritik, profesor novih generacij skladateljev na ljubljanskem konservatoriju in glasbeni akademiji in ne nazadnje kot upravnik Slovenske filharmonije od septembra 1950 do januarja 1956.

Nekaj zanimivosti iz časa Škerjančevega direktorovanja Slovenski filharmoniji:

- v sezoni 1950/51 so proslavili 400. obletnico rojstva Jacobusa Gallusa,
- v sezoni 1951/52 je začela redno izhajati glasbena publikacija *Koncertni list Slovenske filharmonije*,
- sezono 1952/53 je Škerjanc razglasil za jubilejno in novembra 1952 pripravil festival v znamenju 250-letnice filharmonije, katerega vrh je bila izvedba Beethovnovne *Devete simfonije*,
- v sezoni 1953/54 so začeli prirejati posebne koncerte za srednješolce,
- filharmonični zbor je tedaj vodil Rado Simoniti, stalni dirigent je bil Bogo Leskovic,
- orkester je prvič gostoval zunaj meja Jugoslavije.

Predstavljamo filharmonike

Strastna pohodnika Ivan Šoštarič
in Igor Drnovšek

»Več ko odkriješ, bolj se zaveš, kaj vse je še treba videti,« sta si enotna Ivan Šoštarič in Igor Drnovšek, oba že več kot 20 let filharmonika. Prvi je violončelist in namestnik vodje v Orkestru Slovenske filharmonije; rodil se je v Vojvodini, a je že od svojega sedmega leta Ljubljančan. Drugi je tenorist Zbora Slovenske filharmonije, Zagorjan, ki živi v Škofji Loki. Takoj po zborovski vaji (in pogovoru) je oprtal že pripravljen nahrbtnik in se odpravil na svež zrak. Ob službenih obveznosti imata namreč dovolj prostega časa, da si lahko pogosto privoščita krajši sproščujoči odklop v naravi ali pa intenzivno športno aktivnost na prostem, na primer vzpon v gore.

Ivan Šoštarič, kaj najraje počnete v prostem času?

Nekoč sem bil tabornik. Zadnjih deset let si spet lahko privoščim več stika z naravo, ki sem ga vmes zapostavil zaradi službe in družine. Rad se vozim s kajakom po morju ali jezerih in rad planinarim. Pri obeh dejavnostih me spremlja psička Nelly. Sem pa ‚varen‘ planinec, ne ukvarjam se z alpinizmom, temveč sem pohodnik.

Koliko časa je Nelly že z vami?

Nelly smo dobili v zavetišču, ko je bila stara tri mesece. Je čistokrvna mešanka (*nasmeh*). Pobuda za psa je bila hčerkina, sam nisem bil navdušen, a sem na koncu čisto ‚podlegel‘. Zdaj je naša že tri leta. Bila je najdena in rešili smo ji življenje, psa verjetno ne bi nikoli kupil. Je zelo živahna in vzdržljiva psička.

Koga še radi vzamete s seboj v planine?

V glavnem sem samohodec. Tako mi je lažje, doživetje pa bolj polno, brez prilagajanj, saj se lahko tudi zgolj večer prej odločim za izlet. Vselej pa svojo pot načrtujem.

Kam pa vas najpogosteje popelje pot?

V slovenske gore. Bil sem na vseh meni dostopnih vrhovih, tisti alpinistični pa me ne zanimajo. Ne zdi se mi pomembno, da bi osvajal samo dvatisočake. Važni so načrtovanje, zbranost in ‚timing‘ pohodov, ki so lahko večdnevni ali enodnevni.

Na kateri najvišji nadmorski višini je zaigral vaš violončelo? Ali ga kdaj vzamete s seboj?

Še nikoli ga nisem vzel, želim pa si, da bi nekoč na nekem vrhu posnel svoje igranje. Morda bi bil za to primeren vrh v bohinjskih gorah, ki se imenuje Čelo. Je pa daleč in težko dostopen, tako da bi za uresničitev te ideje potreboval pomočnika. Ni pa nemogoče, to so že počeli.

Vam je Nelly kdaj ušla?

Ne, v hribih ne. V mestu beži (*smeh*). Velikokrat me svari, naj pazim v hribih, ne opazijo pa, da je v prometnem mestu, tudi za človeka, veliko več nevarnosti; res napačno razmišljajo. Nelly je veliko bežala, ko je bila majhna; verjamem, da bi tudi danes znala preživeti.

Pa vi, bi znali preživeti v naravi?

Ni se mi zgodilo, da bi bil v to prisiljen, ne vem. Moja najbližja tovrstna izkušnja je bila, ko sem bil s kolegom več dni v kajaku na morju brez stika s civilizacijo, takrat si odvisen samo od sebe. Mislim, da je danes treba biti več v stiku z naravo.

Vam to pomeni tudi v stiku s sabo?

Vsekakor.

Ali velja enako za glasbo?

Že v osmem razredu osnovne šole, ko sem se odločil, da bom nadaljeval glasbeno izobraževanje na srednji stopnji, sem si rekel, da bom igral v orkestru. In tako se je zgodilo. Ne predstavljam si drugačnega življenja, tako mi je všeč.

Igor Drnovšek, zase pravite, da ste potrošnik nematerialnih dobrin. Med temi sta nedvomno tudi glasba in narava, obema se intenzivno posvečate – prva je vaš poklic, druga pa aktivno preživljanje prostega časa. Kaj vam pomeni ena, kaj druga?

Narava je nekakšno nasprotje vsakodnevnomu hrupu, ki smo mu v urbanem okolju izpostavljeni. Glasba je del narave, harmonske celote. Že od Pitagore in Platona vemo, da je vesolje harmonično urejeno. S svojimi čutili smo omejeni na zaznavanje le ozkega spektra te urejenosti, ki se kaže tudi v glasbi. Narava pa tudi zdravi in ponuja mnoge preproste rešitve, ki jih ne poznamo več.

Ali lahko rečemo, da je skladnost v glasbi delo človeka, narava pa da sama poskrbi zanjo?

Skladnost je lastna naravi. Zanimiva se mi je zdela implementacija dela Johannesa Keplerja. Pred 400 leti je prvi ugotovil, da se planeti gibljejo okoli Sonca v elipsah in da so njihove kotne hitrosti na celotni elipsi približno enake. Sodobna angleška znanstvenika pa sta razmerja hitrosti gibanja planetov prenesla v zvočni svet in nam pričarala čudovite harmonije, ki jih lahko slišimo.

Gotovo poznate še kakšno takšno nadvse zanimivo vzporednico med glasbo in naravo ...

Že nekaj časa je znano, da rastline sprejemajo zvok (indijski znanstvenik Singh je ugotovil, da se celične stene mimoz zelo odebelijo ob indijskih ragah), nedavno pa so odkrili, da rastline tudi oddajajo vibracije. Zaznava jih tudi naše telo, čeprav se tega ne zavedamo, med rastlinami, ki uspešno rastejo druga ob drugi, pa se morajo ujemati – na primer bilke na travniku so si med seboj v tem smislu sorodne, nekatere rastline pa nikakor ne uspevajo skupaj.

Kako se je začela vaša strast do pohodništva?

Moja družina je bila ‚stacionarna‘, redko smo šli v naravo. Svet sem začel spoznavati prek mladinskega pevskega zbora. Starejša sestra pa me je spravila s kavča in v naravi sem še danes (*nasmeh*), če je le mogoče, vsak dan. Včasih, ko dežuje in podobno, se moram prisiliti, a ko se vrnem, sem vedno zadovoljen in imam občutek, da sem naredil nekaj koristnega. Narava nas polni, tega se premalo zavedamo. Danes obstaja že tudi zdravljenje z drevesi (biti med drevesi, jih objemati, se z njimi pogovarjati ...). Ta ‚modni trend‘ korenini v starih znanjih, ko so bili ljudje bolj povezani z naravo in so vedeli, čemu koristi vibracija oziroma energija določenega drevesa.

Poročamo

Med drevesa radi obesite visečo mrežo, ki je baje vedno v vašem nahrbtniku, je to res?

V zimskih mesecih praviloma ne, sicer pa. Viseča mreža veliko več da, kot vzame (*nasmeh*). Noge so zelo hvaležne, če so lahko v lebdečem stanju.

»Najlepše stvari so zastoj,« ugotovljate, tako ste naslovili tudi svoj vodnik z več kot 40 izletih po Sloveniji, ki je izšel leta 2018. Zdi se, da ste se z lahkoto prelevili v avtorja simpatičnih in hkrati poučnih besedil. Verjetno vam je bila pri tem v pomoč vaša izkušnja poučevanja geografije ...

Želja po posredovanju znanja je verjetno res povezana s poučevanjem na gimnaziji. V knjigi sem želel posredovati, kar sem sam videl in doživel na nekem kraju, pa z menoj ni bilo nikogar, s katerim bi to delil. Izbral sem večinoma manj znane kotičke in dejavnosti, na primer zaledenelo Krnsko jezero: prvič me je presenetilo in sem se po njem drsal kar v čevljih, teden kasneje sem prišel z drsalkami, teden zatem sem pripeljal otroka ... Take izkušnje si želim posredovati naprej. Imam kar dolg seznam krajev, kamor bi še rad šel; zavedam se, da ta daleč presega zmožnosti enega človeškega življenja (*smeh*). Res se splača, da si vsak dan vzamemo trenutek zase in se vsaj za hip zazremo v naravo.

Helena Filipčič Gardina

Izlet s filharmoniki!

Aprila vas filharmoniki vabimo na druženje v naravi. Odpravili se bomo v dolino Tolminke. Za tiste bolj aktivne hribolazce je Igor pripravil zahtevnejšo planinsko turo po okoliških hribih. Za manj vzdržljive pohodnike pa skupaj z Ivanom in njegovo psičko načrtujemo ogled Javorce in izvira Tolminke. Ob koncu dneva se bomo vsi skupaj srečali pri Tolminskih koritih, kjer postrežejo z odlično friko in drugimi kulinaricnimi dobrotami. Več podrobnosti o izletu bomo objavili sredi marca na naši spletni strani in Facebooku.

Vabljeni!

Kdo so častni člani Slovenske filharmonije?

Foto: Simon Pelko

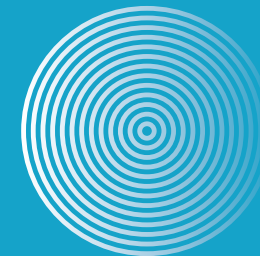
Seznam častnih članov Filharmonične družbe, predhodnice Slovenske filharmonije, je ohranjen od leta 1801. Parnas časti so dosegli nekdanji redni člani kot zunanji prijatelji glasbe, ki so uživali »pomemben sloves ali ki so si pridobili posebne zasluge za družbo«, kot beremo v statutu.

Poleg učenjakov, dostojanstvenikov,

visokih predstavnikov dunajskih glasbenih ustanov in drugih dolg seznam polnijo imena številnih glasbenikov, med katerimi so tudi sloviti skladatelji **Joseph Haydn**, **Ludwig van Beethoven**, **Johannes Brahms**, vplivni glasbeni kritik **Eduard Hanslick** in violinski virtuoz **Niccolò Paganini**.

Med častnimi člani Slovenske filharmonije so glasbeniki, ki so pustili trajen pečat v razvoju slovenske glasbe in pri sodelovanju z ustanovo: skladateljji **Uroš Krek** (1988), **Primož Ramovš** (1988), **Marijan Lipovšek** (2008), **Ivo Petrič** (2008), **Marjan Kozina** (2018); pianistka **Dubravka Tomšič Srebotnjak** (1995), mezzosopranistka **Marjana Lipovšek** (2002), violinist **Igor Ozim** (2008), flavtistka **Irena Grafenauer** (2008); muzikologa **Dragotin Cvetko** (2008) in **Primož Kuret** (2008); dirigenti **Milan Horvat** (1999), **Bogo Leskovic** (2002), **Oskar Danon** (2002), **Samo Hubad** (2002), **Carlos Kleiber** (2004) in **Václav Talich** (2018).

Šestnajstega januarja letos je ta ugledni naziv prejel tudi skladatelj in vsestransko glasbeno dejavni **Lojze Lebič**. Večminutni stoječi aplavz v polni dvorani na slovesni podelitvi častnega članstva je donel kot iskren poklon veliki osebnosti slovenske glasbe, ki se ponaša tudi z »izjemno modrostjo in moralno pokončnostjo«, kot je poudarila direktorica Marjetica Mahne. Sprejem med filharmonične častne člane je večkrat nagrajeni gospod Lebič uvrstil med svoja najvišja priznanja. Slovenska filharmonija spada med ustanove, ki so »stebri svobode duha, razsvetljenosti naše človeške duše ter obramba in zaščita pred današnjo multikulturno poplavo«, je dejal. S plemenito skromnostjo se je zahvalil vsem, ki so sooblikovali njegovo glasbeno pot, in nagovor sklenil z mislijo: »Prijeten občutek je, da moje delo ni več samo moj svet, marveč tudi vaš.«

slovenska
filharmonija

Obup ali upanje?

Dobrodelni koncert
v okviru Verige dobrih ljudi

18. april 2020 ob 19.30
Dvorana Marjana Kozine
Slovenska filharmonija

Rahela Durič dirigentka
Zbor Slovenske filharmonije

spored **Gallus | Brahms | Kastelic | Barber | Parry | Zakaras |
Antognini | Merkù | Vasko | Sandström | Runestad**

Vsi, ki dandanes živijo na robu obupa, potrebujejo novo upanje, zato smo se odločili, da izkupiček od prodaje vstopnic za koncert **Obup ali upanje** v celoti namenimo **Zvezi prijateljev mladine Ljubljana Moste - Polje**. Sredstva bomo zbirali za projekt **Veriga dobrih ljudi**, ki skrbi za opolnomočenje družin v stiski iz vse Slovenije.

Dejstvo je namreč, da pod pragom tveganja revščine dandanes v Sloveniji živi kar 268.000 ljudi, med njimi pa so tudi številne družine z mladoletnimi otroki. Slovenska filharmonija se bo tako 18. aprila 2020 z vašim sodelovanjem priključila Verigi dobrih ljudi, ki družinam v stiski nudi pomoč in podporo, da samostojno aktivno rešujejo svoj položaj in si omogočijo boljše življenje.

Pomagajmo skupaj!

Vstopnice:

blagajna Slovenske filharmonije, Kongresni trg 10, Ljubljana
med delavniki od 11. do 13. in od 15. do 17. ure ter uro pred koncertom
T +386 1 24 10 800 **E** info@filharmonija.si
Spletna prodaja: <https://filharmonija.kupikarto.si/>

www.filharmonija.si

**Zveza
prijateljev
mladine
Ljubljana
Moste-Polje**

Napovedujemo

Modri 6 in izven | Nebeško življenje

5. in 6. marec 2020 ob 19.30

Gallusova dvorana, Cankarjev dom

Orkester Slovenske filharmonije

Philipp von Steinaecker dirigent

Nika Gorič sopran

spored **Osterc** | **Berg** | **Mahler**

Vokalni 6 in izven | Zmagovalki na pot

8. marec 2020 ob 19.30

(predkoncertni pogovor ob 18.30)

Dvorana Marjana Kozine, Slovenska filharmonija

Zbor Slovenske filharmonije

Julia Selina Blank dirigentka

(zmagovalka Mednarodnega tekmovanja zborovskih dirigentov 2019, Hongkong)

spored **Sandström** | **Schein** | **Dusapin** | **Lasso** |

MacMillan | **Schnittke** | **Gallus** | **Bach** |

Forte | **Schönberg**

Družinski 7 | Peter in volk

14. marec 2020 ob 11.00

Dvorana Marjana Kozine, Slovenska filharmonija

Pihalni kvintet Slowind

Aleš Kacjan flavta, Matej Šarc oboa,

Jurij Jenko klarinet, Metod Tomac rog,

Paolo Calligaris fagot

Boštjan Gorenc recitator

Oranžni 6 in izven | Metamorfoze

19. in 20. marec 2020 ob 19.30

Gallusova dvorana, Cankarjev dom

Orkester Slovenske filharmonije

Aziz Šohakimov dirigent

spored **Strauss** | **Beethoven**

Modri 7 in izven | Poklon Leningradu

26. in 27. marec 2020 ob 19.30

Gallusova dvorana, Cankarjev dom

Orkester Slovenske filharmonije

Aziz Šohakimov dirigent

spored **Haydn** | **Šostakovič**

Vokalni 7 in izven | Ruska molitev

29. marec 2020 ob 19.30

(predkoncertni pogovor ob 18.30)

Dvorana Marjana Kozine, Slovenska filharmonija

Zbor Slovenske filharmonije

Ragnar Rasmussen dirigent

spored **Sergej Rahmaninov**: *Vsenočnoe bdenie* | Vsenočno bdenje

Družinski 8 | Kraljestvo glasbe

4. april 2020 ob 11.00

Dvorana Marjana Kozine, Slovenska filharmonija

Mladinski pevski zbor Glasbene matice Ljubljana

Mladinska igralska skupina Glasbene matice Ljubljana

Člani Orkestra Slovenske filharmonije

Tadeja Vulc avtorica glasbe in besedila

Slaven Kulenović dirigent

Eva Hribernik režija

Oranžni 7 in izven | La passione

9. in 10. april 2020 ob 19.30

Gallusova dvorana, Cankarjev dom

Orkester Slovenske filharmonije

Zbor Slovenske filharmonije

Mešani pevski zbor Glasbene matice Ljubljana

György Győriványi Ráth dirigent

Rinnat Moriah sopran

Peter Sonn tenor

Miran Kolbl violina

spored **Haydn** | **Beethoven**

Slovenska filharmonija – Academia philharmonicorum

@SFilharmonija

@slofilharmonija

Slovenska filharmonija

Orkester Slovenske filharmonije

Zbor Slovenske filharmonije

Kongresni trg 10, 1000 Ljubljana

T +386 1 24 10 800, **F** +386 1 24 10 900, **E** info@filharmonija.si

www.filharmonija.si

Dvomesečnik Slovenske filharmonije (marec–april 2020)

Izdala: Slovenska filharmonija, zanjo direktorica Marjetica Mahne

Jezikovni pregled: Irena Androjna Mencinger

Fotografije: osebni arhiv Ivana Šoštariča in Igorja Drnovška

Oblikovanje: Vlado Trifkovič

Tisk: Evrografis d. o. o., Maribor

Naklada: 4000 izvodov

Ljubljana, februar 2020

Ustanoviteljica Slovenske filharmonije je Vlada Republike Slovenije.

Slovensko filharmonijo finančno omogoča Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije.

Slovenska filharmonija si pridržuje pravico do sprememb v programu.

Nakup vstopnic

za koncerte **Vokalnega** in **Družinskega** abonmaja ter ostale koncerte v organizaciji Slovenske filharmonije:

blagajna Slovenske filharmonije

T +386 1 24 10 800, **E** info@filharmonija.si

<https://filharmonija.kupikarto.si/>

www.filharmonija.si

za koncerte **Modrega** in **Oranžnega** abonmaja:

informativno središče Cankarjevega doma

T +386 1 2417 299, **F** +386 1 2417 322

E vstopnice@cd-cc.si, tickets@cd-cc.si

www.cd-cc.si